

JOOST KRAMER

2024

**Hoe de Amerikaanse
presidentsverkiezingen
écht werken**

met bijdragen van
Leontine Loeber
Bram Kleijne
Joost Baarssen
Remco Feuth

20
24

20

JOOST KRAMER

24

Hoe de Amerikaanse
presidentsverkiezingen
écht werken

met bijdragen van
Leontine Loeber
Bram Kleijne
Joost Baarsen
Remco Feuth

Voor mijn lieve ouders.

Als herinnering aan alle fijne
bezoeken aan de Verenigde
Staten, in het bijzonder aan de
slagvelden van de Civil War.

★ ★ ★

Alle personen die hebben
bijgedragen aan dit boek, groot
of klein, heb ik hopelijk voldoende
mijn dankbaarheid getoond.

★ ★ ★

Er is één persoon die niet
ongenoemd mag blijven.
Lieve Marije, veel dank, voor alles.
Jij maakt het verschil.

Inhoud

Leeswijzer	9
DEEL I A MORE PERFECT UNION	17
1. Bonds of affection	19
2. De constitutionele afgrond	33
3. Een hartslag verwijderd	49
4. The table of brotherhood	65
5. It ain't over 'till it's over	81
DEEL II RODE & BLAUWE STATEN	91
6. Bush v. Gore – 2000	93
7. De electorale kaart 2004-2016	115
8. The Steal – 2020	135
9. Captured Courts?	159
10. Battleground states 2024	177
DEEL III BATTLEGROUNDS 2024	193
11. Arizona	197
12. Pennsylvania	213
13. Georgia	227
14. North Carolina	243
15. Wisconsin	259

DEEL IV BIJLAGEN	277
Afkortingen van de staten en Washington D.C.	279
Begrippen & definities	279
Appendix A: De 50 staten van de VS	288
Appendix B: De officiële regio's van de VS	289
Appendix C: Percentage stemmen per president	290
Appendix D: Verwachte verdeling van Senaatszetels	291
Appendix E: Trifecta's 2024	291
Appendix F: Electoral votes 2024	292
Bibliografisch essay	293
Eindnoten	297

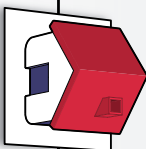
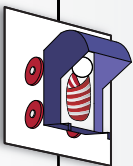
HOW TO BECOME PRESIDENT OF THE UNITED STATES

U.S. CONSTITUTION'S REQUIREMENTS FOR A PRESIDENTIAL CANDIDATE

NATURAL BORN CITIZEN

MINIMUM AGE 35 YEARS

U.S. RESIDENT 14 YEARS

THE PRESIDENTIAL CANDIDATES CAMPAIGN THROUGHOUT THE COUNTRY TO WIN THE SUPPORT OF THE GENERAL POPULATION

NATIONAL CONVENTIONS STEP 2

AT EACH CONVENTION, THE PRESIDENTIAL CANDIDATE CHOOSES A RUNNING MATE (VICE PRESIDENTIAL CANDIDATE)

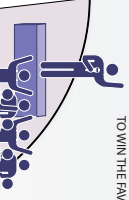
IN A PRIMARY PARTY MEMBERS VOTE FOR THE BEST CANDIDATE THAT WILL REPRESENT THEM IN THE GENERAL ELECTION

IN A CAUCUS PARTY MEMBERS SELECT THE BEST CANDIDATE THROUGH A SERIES OF DISCUSSIONS AND VOTES

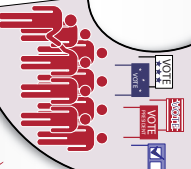
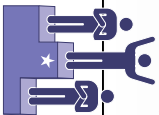
STEP 4 PRIMARIES AND CAUCUSES

THERE ARE MANY PEOPLE WHO WANT TO BE PRESIDENT. EACH WITH THEIR OWN IDEAS ABOUT HOW GOVERNMENT SHOULD WORK

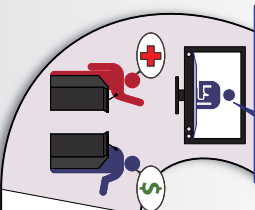
PEOPLE WITH SIMILAR IDEAS BELONG TO THE SAME POLITICAL PARTY. THIS IS WHERE PRIMARIES AND CAUCUSES COME IN

CANDIDATES FROM EACH POLITICAL PARTY CAMPAIGN THROUGHOUT THE COUNTRY TO WIN THE FAVOR OF THEIR PARTY MEMBERS

AND 1. APPROVE THIS MESSAGE

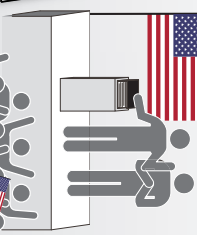
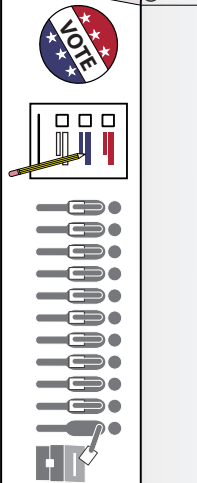
STEP 3 GENERAL ELECTION

PEOPLE IN EVERY STATE ACROSS THE COUNTRY VOTE FOR ONE PRESIDENT AND VICE PRESIDENT

STEP 4 ELECTORAL COLLEGE

EACH ELECTOR CASTS ONE VOTE FOLLOWING THE GENERAL ELECTION, AND THE CANDIDATE WHO GETS MORE THAN HALF (270) WINS

THE NEWLY ELECTED PRESIDENT AND VICE PRESIDENT ARE INAUGURATED IN JANUARY

DEFINITIONS

Caucus: A meeting of the local members of a political party to select delegates to the national party convention. A caucus is a substitute for a primary election.

Delegate: A person authorized to represent others as an elected representative to a political party conference.

Electoral College: The voters of each state and the District of Columbia, vote for electors to be the authorized constitutional members in a presidential election.

Natural Born Citizen: Someone born with U.S. citizenship includes any child born in the United States, the children of United States citizens born abroad, and those born abroad of one citizen parent.

Primary: An election where voters select candidates for an upcoming general election. Winning candidates will have delegates sent to the national party convention as their party's U.S. presidential nominee.

DESIGNED BY:

Irish Syed

SOURCES:

<http://www.usa.gov>

<http://www.kids.gov/president/>

<http://bensguide.gpo.gov/3-5/election/president.html>

Leeswijzer

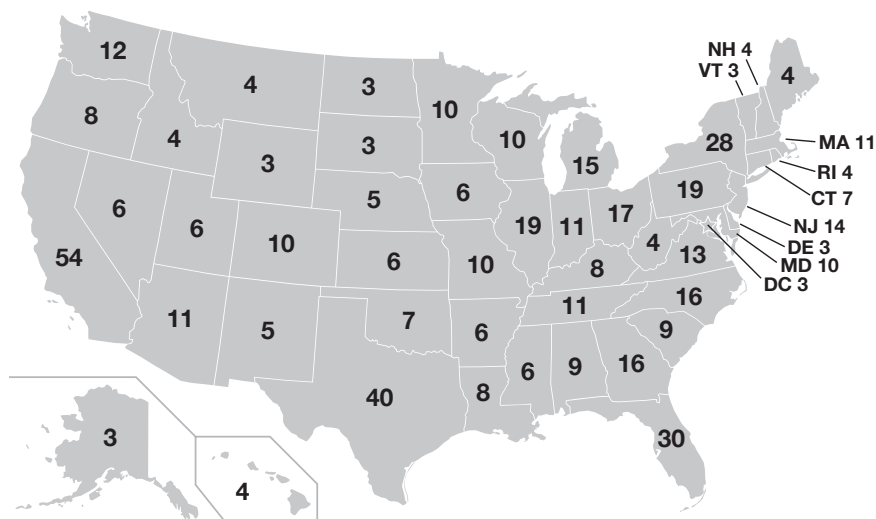
De Amerikaanse presidentsverkiezingen zijn aan de ene kant een groots spektakel en aan de andere kant een fijnmazig, technisch en complex proces. Beide verschijningsvormen gaan hand in hand. Naast de politieke partijen die met hun kandidaten en ideeën op zoek zijn naar kiezers, is het verkiezingsproces zelf van invloed op de uitkomst. Juist in onze tijd waarin de Democraten en Republikeinen ongeveer even sterke partijen zijn, is de verkiezingsmachine die de wil van de kiezers naar uitslagen vertaalt voor de uiteindelijke uitkomst van groot belang.

Dit boek is een aanvulling op het vele materiaal dat verschijnt over de Amerikaanse bevolking en politiek in het algemeen, de kandidaten en hun ideeën en de hoogte- en dieptepunten van de campagnes. Het wil de in de Amerikaanse presidentsverkiezingen geïnteresseerde lezer onder de motorkap van de verkiezingsmachine laten kijken. Dit boek toont daarom het zeer omvangrijke en complexe proces van de verkiezingen in een federale staat met 340 miljoen inwoners.

Afbeelding 0.1 toont het pad dat een Amerikaan moet afleggen om president te worden. Vanaf 35 jaar oud kan zij of hij meedoen als kandidaat aan de voorverkiezingen – *primaries* en *caucuses* – binnen een partij. Deze fase – die dit jaar in begin maart al uitzonderlijk vroeg was afgerond – is in de afbeelding weergegeven als Step 1. In Step 2 volgen de nationale partijconventies in de zomer, en de campagneactiviteiten met bijeenkomsten en tv-debatten. In werkelijkheid gingen de partijen in maart al meteen over tot het voeren van campagne voor Step 3: de *General Election*.

Dit boek zoomt in op deze algemene verkiezingen in november en het indirecte karakter daarvan. De keuze van de kiezer wordt omgezet in een aantal kiesmannen die als een gezamenlijk electoral college van 538 personen de president kiezen: Step 4. Deze indirecte wijze van kiezen maakt dat sinds de oprichting van de Verenigde Staten nog geen 25.000 Amerikaanse mannen en vrouwen werkelijk hun stem hebben uitgebracht op een president. Het totaal van 538 kiesmannen is, grotendeels op basis van bevolkingsomvang, verdeeld over de 50 staten en Washington D.C. Om het electoral college bij elkaar te brengen zijn daarmee 51 verkiezingen nodig. Het aantal kiesmannen per staat is weergegeven in afbeelding 0.2. In Appendix A is een kaart opgenomen van alle staten inclusief hun naam.

← 0.1 Het pad dat een Amerikaan moet afleggen om president te worden (zie pagina 8).

0.2 Het aantal kiesmannen per staat in 2024 (bron: Wikimedia Commons).

Vanuit een historische, politieke en juridische invalshoek ontleden we zowel het proces van het kiezen van de kiesmannen als het kiezen van een president door deze kiesmannen.

Historisch, omdat het Amerikaanse systeem vanaf de oprichting van de Verenigde Staten door in het verleden gemaakte keuzes en ontwikkelingen is geëvolueerd tot het huidige systeem. De kern van het systeem staat echter al vrij lang op eenzelfde wijze overeind. De essentie van 1824 is dezelfde als die van 2024. Dit geeft een rijkdom aan relevante voorbeelden ten aanzien van dit verkiezingsproces. Zo zijn de opmerkelijke gebeurtenissen uit 1876 uiterst illustratief voor de laatste – veelal onderbelichte – stappen in het verkiezingsproces, wat ze gezien de verkiezingen van 2020 en de komende verkiezingen zeer interessant en actueel maakt.

Politiek, omdat het verkiezingssysteem geen zuivere, apolitieke weegschaal is die uitslagen tot een uitkomst brengt. De weegschaal is zelf aan partijpolitiek onderhevig en dat zal nooit veranderen. Politici zitten aan de knoppen van een proces dat henzelf en hun partij uiteindelijk tot winnaars of verliezers maakt. En in een systeem waar de winst ook absoluut is – *winner takes all* – passen de partijen hun strategie aan de structuur van de verkiezingen aan, die zo grote invloed heeft op de wijze waarop presidentskandidaten proberen om voldoende kiezers achter zich te krijgen.

Juridisch, omdat de rode draad in dit verhaal is dat de Amerikaanse burger niet direct kan stemmen op een president. Wie er wel mag en kan stemmen voor de 538 kiesmannen en wanneer en op welke wijze, wordt vastgelegd in wetten die de 50 staten uitvaardigen. Dit wetgevingstraject begint in de 50 staatsparlementen, terwijl de veelal door de bevolking in hun ambt gekozen rechters daarover het laatste woord hebben. Of is ook dat aan verandering onderhevig?

Deel I: A more perfect union

Waarom Amerikaanse kiezers géén recht hebben om op een presidentskandidaat te stemmen – maar wel op een aantal kiesmannen – wordt in **hoofdstuk 1** uitgelegd. Hoe staten de kiesmannen toewijzen, komt ook uitgebreid aan bod.

Het enigszins technische **hoofdstuk 2** maakt duidelijk welke stappen deze kiesmannen doorlopen om als een gezamenlijk electoral college in december de president te kiezen. De verkiezingen in 1876 laten zien hoe summier de hiervoor geldende procedure is uitgewerkt. Daarnaast laten 1876 én de verkiezingen in 2020 zien dat dit onderdeel van de verkiezingen veel meer omvat dan slechts symbolische handelingen. Deze fase is nog steeds kwetsbaar en voor de verkiezingen van 2024 zijn er nieuwe vragen te beantwoorden.

Hoofdstuk 3 is een hoofdstuk met een aantal onderwerpen, waaronder het hoge democratische gehalte van de Verenigde Staten met maar liefst 500.000 verkiesbare ambten en allerlei mogelijkheden van directe democratie op staatsniveau. De dominantie van de twee grote partijen en de rol van de vicepresident worden in dit hoofdstuk besproken.

Wie mag er stemmen? Wie wil er stemmen? Wie kan er stemmen? Wie gaat er stemmen? Op welke wijze en wanneer? Dit zijn vragen waarop elke staat zijn eigen antwoorden mag geven. De rol van de federale overheid is daarbij terughoudend en beperkt tot de buitenlijnen van het speelveld, zoals **hoofdstuk 4** laat zien.

De Amerikaanse politiek is gefundeerd op maatschappelijke, sociale en economische onderstromen. **Hoofdstuk 5** duidt het politieke krachtenveld van onze tijd en hoe dat afwijkt van eerdere periodes. Dit brengt het verhaal tot de verkiezingsavond van 2000, een verkiezing die het denken en handelen van de huidige generatie politici sterk heeft beïnvloed.

Deel II: Rode & blauwe staten

In **hoofdstuk 6** wordt het motorblok van de Amerikaanse presidentsverkiezingen uit elkaar gehaald. Aan de hand van de verkiezingen van 2000 laat dit boek zien dat de 51 verkiezingen in nog meer stukjes uiteenvallen als we op staatsniveau kijken. Welke machtscentra zijn van belang? Hoe vormen die het krachtenveld waarin de partijen rondom verkiezingsdag binnen een staat verder strijden?

In 2010 vonden er niet-presidentiële verkiezingen plaats die tot op de dag van vandaag doorwerken in het politieke krachtenveld. De gevolgen hiervan en een korte schets van de verkiezingen van 2004, 2008 en 2012 staan in **hoofdstuk 7**. Meer aandacht is er voor de verkiezingen van 2016 als de opmaat voor de verkiezingen van 2020.

Met de verkiezingen van 2020 komen in **hoofdstuk 8** de meeste ingrediënten van hoe de Amerikaanse presidentsverkiezingen écht werken aan de orde. Van de wijze van stemmen, het (her)tellen van stemmen, het certificeren van stemmen en daarmee aanwijzen van kiesmannen, het stemmen op een presidentskandidaat door de kiesmannen, het tellen van de stemmen van de kiesmannen en het behandelen van eventuele bezwaren tegen die stemmen door het Congres.

Gezien de verjuridisering van de Amerikaanse samenleving en de Amerikaanse presidentsverkiezingen sinds 2000, verdienen de rechtbanken hun eigen plek in **hoofdstuk 9**. Een korte schets van de rechterlijke macht – met veelal gekozen rechters – gaat vooraf aan een bespreking van de verschillende rollen die de rechtbanken in dit verhaal spelen.

De Amerikaanse presidentsverkiezingen vormen een strijd met typisch Amerikaanse oorlogsbegrippen, zoals: *air war*, *ground war*, campagnes en *battleground states*. In welke staten wordt daadwerkelijk gevochten om de kiezer en de structuur van de verkiezingen? **Hoofdstuk 10** trechtert de 50 staten en 538 kiesmannen tot een electorale kaart met de zeven meest competitieve staten: Arizona, Georgia, Michigan, Nevada, North Carolina, Pennsylvania en Wisconsin. Vanwege het belang van deze staten worden zij ook veelvuldig als voorbeeld gebruikt in Deel I en Deel II.

De eerste twee delen bevatten alle aspecten van de reis die een stembiljet van een kiezer elke vier jaar aflegt in een van de 50 staten en Washington D.C. Deze reis is schematisch weergegeven in afbeelding 0.3. De zes opeenvolgende stappen zijn afgebeeld, met daaromheen de belangrijkste spelers binnen de drie machtscentra, die alle drie hun eigen invloed uitoefenen. Met de klok mee: de uitvoerende, wetgevende en rechterlijke macht op zowel federaal niveau als op staatsniveau. Van deze machtscentra zijn in dit overzicht voorbeelden opgenomen, zoals de gouverneur in North Carolina, de Senaat in Georgia en de hoogste rechter in Wisconsin.

0.3 De zes opeenvolgende stappen in het verkiezingsproces met daaromheen de belangrijkste machtscentra.

Deel III: Battlegrounds 2024

In de laatste vijf hoofdstukken van dit boek introduceren de auteur en vier gast-auteurs vijf van de belangrijkste battleground states van de verkiezingen van 2024 én zoomen ieder verder in op een stukje van de verkiezingsreis. Voor Deel III is de volgende verdeling en indeling gekozen:

Hoofdstuk 11. Arizona: het proces van registreren en latino's als kiezersblok.

Hoofdstuk 12. Pennsylvania: de ontwikkelingen rondom het stemproces.

Hoofdstuk 13. Georgia: de elementen die een staat tot een battleground state maken en Afro-Amerikanen als kiezersblok.

Hoofdstuk 14. North Carolina: de staatsparlementen en de gouverneur als machtscentra in de kiezersreis.

Hoofdstuk 15. Wisconsin: de staatsrechtbanken als machtscentra in de kiezersreis en hoe zij de spelregels van de verkiezingen beïnvloeden.

Veel leesplezier.

Redactionele opmerkingen

- ★ Alle presidenten staan in kleur aangeduid naar partij – zwart verwijst naar niet meer bestaande partijen – en met hun presidentstermijn in jaren op de buitenflap van dit boek vermeld.
- ★ Een overzicht van alle staten met hun naam en de officiële regio's in de Verenigde Staten is terug te vinden in respectievelijk Appendix A en B. Achter in dit boek is een lijst met afkortingen van de namen van de staten opgenomen.
- ★ In dit boek wordt zo veel als mogelijk gebruikgemaakt van primaire bronnen en het Amerikaanse gebruik van begrippen door onderzoeksbureaus en de media. Dat betekent dat begrippen als: *white vote* en *black vote* letterlijk worden overgenomen.
- ★ Waar het om het grote beeld gaat, zijn aantallen afgerond op duizendtallen.
- ★ Vanwege de leesbaarheid is procentpunt aangegeven met het teken voor procent – % –. Een marge tussen 50% en 48% wordt zo aangegeven als '2%', terwijl het om twee procentpunt gaat.
- ★ Numerieke gegevens zoals de verdeling van zetels in de staatsparlementen zijn bijgewerkt tot en met 24-4-2024.
- ★ Nederland kent geen kiesdistricten en dus zijn er ook niet altijd duidelijke vertalingen voor typisch Amerikaanse begrippen zoals **Gerrymander**. Deze begrippen worden bij het eerste gebruik met hoofdletters en vetgedrukt aangeduid. Achter in dit boek is een begrippen- en afkortingenlijst opgenomen.
- ★ De gastbijdrages zijn in samenspraak met de auteur tot stand gekomen. Er is voor gekozen om stijl en inhoud voor rekening van de gastauteurs te laten. De auteur heeft de hoofdlijn van het verhaal bewaakt.
- ★ Naast een gastbijdrage heeft Amerikanist en jurist Bram Kleijne ook bijgedragen aan dit boek door middel van zijn onderzoek naar het stemrecht van (ex)gevangenen en rechtspraakonderzoek in het algemeen.
- ★ In het bibliografisch essay achter in dit boek wordt de omgang met bronnen aangegeven.

DEEL I

A MORE PERFECT UNION

1.

Bonds of affection

‘We are not enemies,
but friends.’

– Abraham Lincoln

Eén nacht wakker blijven, daar draaide de 27-jarige Kate haar hand niet voor om. Haar medereizigers had ze op de mouw gespeld dat ze met haar invalide en zieke broer reisde en dat hij onder geen beding mocht worden gestoord. Kate was echter aan het werk, en haar werk was van levensbelang.

Vijf jaar eerder was ze bij de grote baas van het Pinkerton Detective Agency naar binnen gestormd om hem te overtuigen haar een baan te geven. Niet als secretaresse, waarvoor Allan Pinkerton dacht dat ze kwam, maar als privédetective. Juist als vrouw – ‘*Vrouwen hebben oog voor detail en zijn uitstekende waarnemers,*’ aldus Kate – kon zij het vertrouwen inwinnen van andere vrouwen en hen subtiel uithoren. Bovenal zou zij als eerste vrouw ooit in het vak niet verdacht worden van professionele spionage, de kern van haar werk als privédetective. En gelijk had ze. Menige zaak was in de afgelopen tijd opgelost dankzij haar charme, voorkomen en vindingrijkheid.

Kate Warne keek uit het raam en zag het nachtelijke Maryland aan haar voorbijtrekken. Mary-land, de voormalig Engelse kolonie ten zuiden van de Mason-Dixonlijn*, opgericht om de rooms-katholieke minderheid in het land een nieuw thuis te geven. Een schamele 2% van de stemmen had de staat eind vorig jaar gegeven aan de politicus die zich nu in een vermomming verborgen hield in een slaapcoupé en over wiens leven en lot Kate waakte.

De oprichting van The United States of America

Tachtig jaar eerder had Maryland als laatste van de dertien koloniën een zeer beperkt deel van zijn soevereiniteit onder de ‘Articles of Confederation and Perpetual Union’ overgedragen aan een nieuwe natie, die volgens artikel I van het document diende te worden aangeduid als **The United States of America**. Deze statenbond was geen succes geworden: de bond had niet het recht belasting te heffen om daarmee de oorlogsschulden af te lossen of te investeren in de toekomst, er was geen rechterlijke macht, er was geen centrale vertegenwoordiging om met één mond in het buitenland te spreken en er was überhaupt géén uitvoerende macht. Er was slechts een Congres waarin de staten samenkwamen op basis van het *one state one vote*-principe en er vooral bij gekwalificeerde meerderheid besloten diende te worden.

Voor Kate en haar gezelschap was omkeren op haar enkele reis Philadelphia-Baltimore-Washington D.C. geen optie. De architecten van de nieuwe natie – de **Founding Fathers****, mannen zoals Benjamin Franklin, Alexander Hamilton en James Madison – dachten daar echter anders over. Beter ten halve gekeerd dan ten

* De door de landmeters Mason en Dixon rond 1765 vastgelegde grens tussen Pennsylvania en Maryland die lange tijd werd gehanteerd als een (culturele) grens tussen de noordelijke en zuidelijke (*‘Dixie’*) staten. Een deel van de grenspalen is nog te bezichtigen.

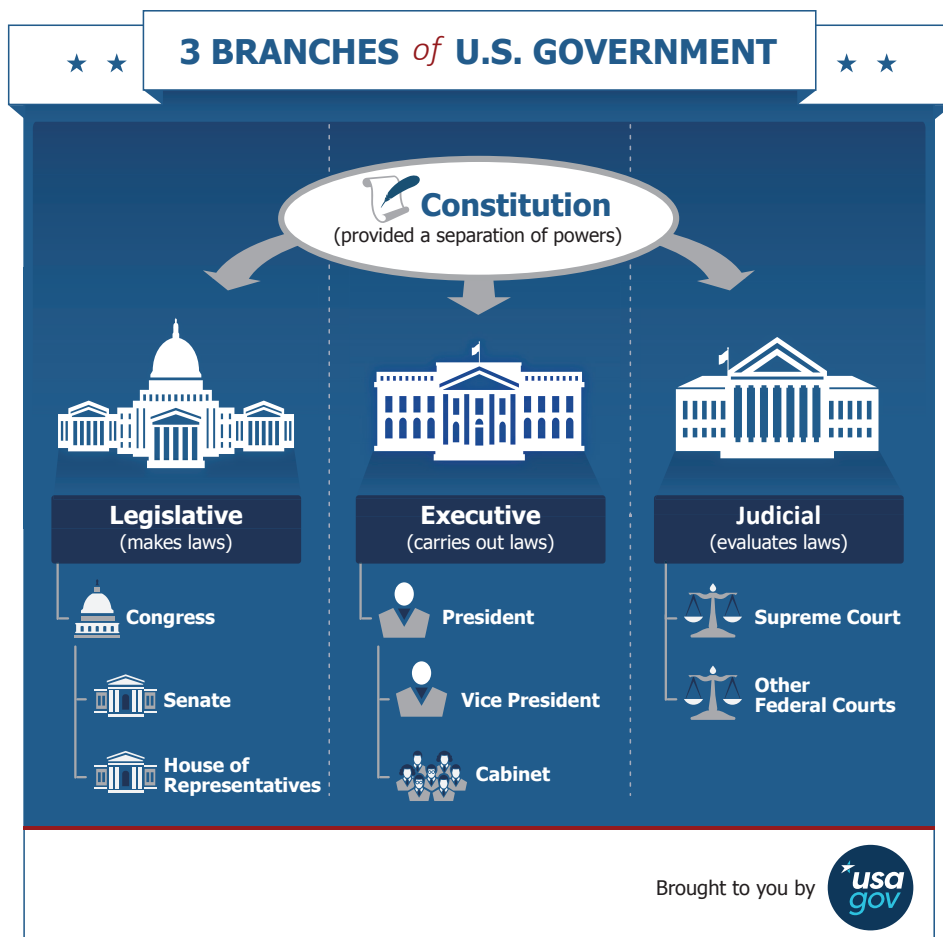
** Achter in dit boek is een overzicht van begrippen en afkortingen opgenomen.

hele gedwaald, verzamelden ze zich zes jaar later opnieuw te Philadelphia om als constitutionele conventie de zaak grondig te verbouwen. Hun eindproduct was een geschreven grondwet, de **U.S. Constitution**, waarin de positie van het **Congress of the United States** (het Congres) aanzienlijk werd versterkt. Na langdurige beraadslaging waren de Founding Fathers uitgekomen op twee gelijkwaardige kamers voor dit Congres, die echter verschillende bevoegdheden en wijze van verkiezen kregen: de **U.S. Senate** (de Senaat) als uitvloeisel van het federale karakter van deze Verenigde Staten, met voor elke staat twee senatoren, en het **U.S. House of Representatives** (het Huis van Afgevaardigden, kortweg: het Huis), samengesteld uit eens per twee jaar door de inwoners van de staten te kiezen leden, de *representatives*. Anders dan in de Senaat bepaalt in het Huis de bevolkingsomvang hoeveel leden elke staat er krijgt. Eens per tien jaar vindt er in de gehele VS een volkstelling (de U.S. Census) plaats op basis waarvan het aantal representatives (her)verdeeld wordt over de staten.¹

De eerste presidenten

De nieuwe grondwet maakte ook een eind aan een ander belangrijk gemis in de United States versie 1.0. Er kwam een uitvoerende macht: *'The executive Power shall be vested in a President of the United States of America'*, aldus artikel II. Onder die executive power werd in elk geval begrepen het zijn van opperbevelhebber van leger en vloot, het mogen sluiten van verdragen met buitenlandse mogendheden en het met instemming van de Senaat benoemen van ambassadeurs, hoofden (Secretaries) van de nog op te richten *Executive Departments* en rechters van de op te zetten federale rechterlijke macht. Zie afbeelding 1.1 voor de nieuwe scheiding der machten in het federale systeem.

Het was aan George Washington om als eerste president zijn stempel op het ambt te drukken,² de exacte rol en bevoegdheden van de president vorm te geven en de *Executive Branch* in te richten.³ Grote namen traden in zijn voetsporen: John Adams (vader), Thomas Jefferson, James Madison, James Monroe, wederom John Adams (zoon), en niet te vergeten de in het geboortejaar van Kate (1833) voor zijn tweede termijn aangetreden Andrew Jackson, ofwel *King Andrew the First*. Met zijn fortuin, knappe vrouw, opvallende bos haar, ongepolijst taalgebruik, disrespect voor constitutionele omgangsnormen en rechterlijke uitspraken, het benoemen van zijn aanhangers in overheidsfuncties, het deporteren van indianen, het ontslaan van kabinetsleden die weigerden zijn grillen uit te voeren en de gewoonte zich te laten adviseren door vertrouwelingen buiten het overheidsapparaat, werd Jackson de held van de gewone (blanke) man en drukte hij een stempel op de Amerikaanse politiek in wat later dan ook de *Jacksonian Era* werd genoemd.

1.1 De scheiding der machten in de VS.

Zolang Kate zich echter in haar nog korte leven kon herinneren, was het ambt van president daarna aanzienlijk teruggezaakt in aanzien en belang en lag de ware macht bij de *Legislative Branch*, het Congres. Na zeven presidenten gedurende de eerste 48 jaar van de jonge natie, hadden in de laatste 24 jaar maar liefst acht personen de positie bekleed. Slechts een enkeling van hen had zijn stempel weten te drukken op de politiek, en de huidige president – de eeuwige vrijgezel James Buchanan – was wel heel ineffectief gebleken. En nu was Kate onderweg naar *the Executive Mansion*, hoewel sommige kranten het wat populair en gemakzuchtig aanduidden als *het Witte Huis*. Haar bagage: bewoner nummer 15, de **President-Elect**.⁴

De Verenigde Staten veranderen continu en de Amerikaanse politiek verandert mee

De Democratische en de Republikeinse partij zijn tegenwoordig ongeveer even sterk en sinds 2000 is menige verkiezing met zeer smalle marges gewonnen of verloren. Hierdoor speelt de werking van de verkiezingen een doorslaggevende rol.

De wetgevende, uitvoerende én rechterlijke macht van elke Amerikaanse staat zijn van grote invloed op het verkiezingsproces – en dus ook op de uitslag in die staat. Met name in de zogenaamde *battleground states*, waar de strijd tussen de twee voornaamste partijen nog onbeslist is, wordt zowel voor als achter de schermen hard gevochten. In **2024** worden vijf van de voornaamste battleground states van dit moment nader bekeken: welke factoren zullen hier een grote rol spelen in de presidentsverkiezingen van 2024 en dus in feite bepalen wie op 20 januari 2025 als president zal worden geïnaugureerd?

Hoe werken de Amerikaanse presidentsverkiezingen écht?

- ★ Wie mag er stemmen?
- ★ Wie wil er stemmen?
- ★ Wie gaat er stemmen?
- ★ Waar kun je stemmen?
- ★ Wanneer mag je stemmen?
- ★ Hoe kun je stemmen?
- ★ Welke stemmen worden geteld en welke niet?

En wie bepaalt dit allemaal? Wat is de rol van de kiesmannen? Wat is de rol van het Huis van Afgevaardigden? Wat gebeurt er als er onenigheid is over de uitslag? Wanneer kunnen de rechtbanken ingrijpen?

Het politieke en juridische systeem, de vijftig verschillende staten én de niet altijd eenduidige grondwet maken dat er veel meer speelt dan een simpel ‘wie de meeste stemmen krijgt, is de winnaar’.

Vanuit een historisch, politiek en juridisch perspectief duikt Joost Kramer in **2024** onder de motorkap van de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Aan de hand van de fascinerende geschiedenis, opmerkelijke anekdotes en een gedegen politieke en juridische uitleg laat hij zien hoe deze verkiezingen écht werken.

9 789493 282476 >

www.s2uitgevers.nl